

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házköz hordva:
Egy évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 4.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
MOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egy évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 12.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 6.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Találgatások.

Írta: P. ABRAHAM DEZSŐ orsz. képviselő.

Ha Amerikában vagy Angliában lennénk, hihetetlen magasra emelkedett volna a bukmekerek forgalma a politikai fogadások terén. A tavaszi időjárás a megtévesztett állandóság a jelenlegi parlamenti hangulatváltozásokhoz képest.

Embereket látunk, akik még tegnap az erőszak eljövételére esküdtek, ma már csak a békés kibontakozást tartják egyedül lehetőnek.

Majd jön egy újabb hír, újabb meglepetés, esetleg nem várt miniszteri kinevezés és újra itt van a kíméletlen letörési vágy, a megsemmisítő erővel bal vagy jobb kéz, kinek mi tetszik. Dél előtt még a nap sütött, délután már vihar zug a békés határ felett. Reggel még nagy beteg miniszterelnökkel állunk szemben, este már semmi baja a Khuen szemeinek. Hogyisne, hiszen csak látni kell annak az embernek, aki vezet, vagy legalább úgy tesz, mintha vezetne a harcivágytól égő munkapártot!

Ez a bizonytalanság, a tervszerűtlenség, a gondolatsegénység és tehetetlenség jellemzi azt a pártot és azokat az embereket, akiknek soha sem volt egyetlen gondolatuk, egyetlen eszméjük és egyetlen eszményük, melyet ne felülről vártak volna s mely a nemzet igazi javát és nagyságát akarta volna

Az elvtelenségnek más következménye nem is lehet, mint a bukás a legelső alkalommal, mielőtt nem ők támaszkodnak a hatalomra és erkölcstelen eszközökre, hanem ez kívánja tőlük a kölcsön kamatainak visszafizetését.

Ez az állapot most a kormányra és pártjára bekövetkezett, de a bécsi exekúció alighanem sikertelen lesz, mert a jó urak csődöt mondanak a legelső kötelezettségnel.

Egy kis tévedés is volt a kölcsönnyújtásnál. Azt hitték a mi embereink, hogy csak az ő szép ábrázataikért folyósították odafent a nagy summa pénzt, pedig most meg akarják odafent annak a drága babának a belsejét nézni, mint a kíváncsi gyerek. Csakhogy itt rosszul járnak a bécsi kíváncsiskodók, fűrészpórt lennek a cifrajátékszerben. Igazán csak fűrészpórt, melynek minden szeme ezerfele száll, midőn a legelső szél roham rája fu. Pedig minden nap hangoztatják a nagy párt egységét. — Minden percben készek meghalni a vezérért, természetesen, csak azért, mert ily áldozatot igazán nem kívánnak tőlük, sőt a vezér maga is még soká, igen soká óhajt élni — amint ő mondja — a hazáért!

Szegény haza!...

Elmondják minden félórán azt is, hogy nincs közöttük véleménykülömbőség, nincsenek frakciók, nincsenek frondőrök, egy egész párt, egy test, egy lélek.

Igaz, hogy ennek a testnek is két keze van, és itt már igazán nem tudja a jobb, amit csinál a bal.

Utóbbi időben úgy látszik újra a bal lett az erősebb, ez pedig erőszakot jelent, de másrészt még mindig röpködnek a békegalombok, most meg éppen Bécsből eregetik fel őket.

Szóval a munkapárti berkekben teljes a bizonytalanság.

Legjobban hajlanak mégis a hárszabály szigorításának a kérdése felé. Szeretnék ha már meg volna, csak olyan kemény dió ne lenne a véghezvitele!

Pedig amilyen bonyolulttá teszik a kérdést, épp oly egyszerű. Persze itt is bevált az, hogy az egyenes, a becsületes út a legnehezebb, legalább az olyan embereknek, akik ilyeneken soha se jártak.

Akik nem tudják, sőt meg sem akarják tanulni, hogy a politikában, egy ország kormányzásában is lehet becsületes gondolkodást és irányzatot követni.

Hányszor megmondiák már azt az ellenzék vezetői, hogy a hárszabályok bizonyos mértékű, szükséges szigorításához a maguk részéről is hozzájárulnak?! Csak egyetlen feltételt kötöttek ki, az általános, egyenlő és titkos választó jog törvénybeiktatását és ez alapon új képviselőház összehívását.

Ez al egtermészetesebb, legegyszerűsebb és legbecsületesebb mód, tehát a munkapártnak és kormányának épp ezért nem kell.

Léptenyomon halljuk, hogy a bekövetkezendő erőszak első lépése a hárszabálymódosítás, e szabályok szigorítása lesz.

Hát igen tisztelt urak, ehhez nem kell erőszak. Ehhez ne erősítsék izmaikat, ne verjék a mellüket, sőt politikai programjukat sem kell megváltoztatni.

Hiszen a királyi trónbeszédben és az arra adott felirásban egy szó sincs hárszabályszigorításról, de benne van a széleskörű választójog megalkotásának kötelezettsége. Aminthogy elsőrangú kérdése ez már évek óta a magyar politikának és igazán nemzeti szerencsétlenség, hogy eddig meg nem valósították!

Miért olyan sürgős Önöknek a hárszabályszigorítás, kik ellen és miért akarják azt most alkalmazni? Talán sok a nemzetiségi képviselő, akik államellenes irányokat és törekvéseket akarnak megvalósítani? Vagy sokan vannak olyanok akik obstrukciót akarnak folytatni a magyar nemzeti eszme ellen, akik meg akarják akadályozni a hárszabály gyöngéivel a hadseregben, vagy bárhol a magyar nyelv megvalósítását?

Sokan vagyunk talán, akik naponta árulgat-

A hamiskártyás.

Írta: KOSZTOLÁNYI DEZSŐ.

Aalberg Cézár szeptemberben szabadult ki a börtönből. Válla megroggyantak, egy kicsit megkopaszodott és megderesedett, de porcellán-színűre rea alig változott. Októberben már hónapnapos szobát bérelt a Nyul-utcában, egy kertre nyúló kedves kis fészket, ahol feleségével és hat éves kis fiával bujt meg. A kis Rudolf, amikor viszontlátta az apát először sirt, az anya még sápadtabb és szótlanabb volt, de csakhamar újra összeszoktak s minden a régi ben maradt. Cézár korán ment haza, minden este maga vitte fel a vacsorát. Együtt vacsoráztak. A nap legnagyobb részében is otthon volt. A vidéki városka nem győzött csodálkozni, mennyi izléssel, micsoda halk tapintattal tudott elbujni az emberek előtt.

Mikor otthon ült az alacsonyan égő petróleumlámpa alatt és hallgatta a vidéki csendet, el sem tudta képzelni, hogy másképp is élt valaha. A kályha égett, szivarja jól szelelt s a felesége csendesen varrt mellette. Almodozó kezei boldogan fürdöttek az aranyos nyugalom-

bané s nyoma sem volt rajtok a multnak, oly finomak, oly keskenyek, oly tiszták voltak, mint-ha hosszú-hosszu éveken át gyengéd hangszereken, vagy lenge csipkéken pihentette volna és nem borgözös kártyák szennyes lapján. — Cézár halkán dudolt. Érezte a nyugalmat és testén a tiszta, frissen mosott ruha cinógtatását. Csak zöld szemében égett még valami az éjszakás zavart mámorból. Különösnek, semmitmondóak, piszokszínűek voltak ezek a szemek, mint régi palackok törmelékdarabjai, amiket a földön, a szemét között találunk.

Este úgy tíz óra felé elment az «Arany-sas» kávéházba. Lassanként társasága is akadt, egy cingár gyógyszerészegéd, meg egy halvány fontoskodó városi irnok. A pincér hozta a sakkot, eléjük terítette a repedezett viaszkosvásznat s a tintapecsétes zöld zsákból lassan kiszedegette a csempe, szomorú sakkfigurákat. Éjfélig elsakkoztak, azután mindahárman hazamentek és lefeküdtek.

Egy este Levinszky, a gyógyszerészegéd jókedvében volt, bort hozatott és hangosan kurjongatott.

— Te Cézár — mondotta neki — nincs kedvem sakkozni. Nem kártyáznánk kicsit? Aalberg Cézár elsápadt. Nem mert rátekinteni.

Érezte, hogy szeme égeti a kezét s ujjait hirtelenül elrántotta az asztalról.

— Nem... hebegte... Sohasem kártyázom. Hiszen tudod...

Levinszky felkelt és megszorította a kezét.

— Bocsáss meg. Csak tréfából mondtam. Ettől kezdve kártyáról nem is esett szó köztük.

De karácsonykor mégis csak előkerült a kártya Cézár házában. A kis Rudolf hozta haza nagy diadalordítással. Egy egész játék vadon-natuj aranysegélyű kártyát. Ugrált az örömtől. Nem lehetett vele birni. Egész délután bámulta a friss kartonlapok tarka színességét, míg az apa meg nem látta.

— Mi ez? — kérdezte szigorú szemöldökkel és kivette a kezéből.

Rudolf szepegni kezdett.

— Nem szégyenled magadat? Ez nem való gyermek kezébe. Értetted?

(Az apa zsebre dugta a kártyát és szemre-

Pénzt takarít meg!

Külön mérték osztály!

ha férfi-, fiu- és gyermekruha szükségletét **szabó MIKLÓS** cégénél **Piacz-u. 61. sz.** a Szent-Anna-utcával szemben szerzi be, ahol **téli kabátok és öltönyök már 20 koronától** kezdve kaphatók. Nagy raktár mindennemű férfi-, fiu- és gyermek ruházati cikkekben.

Külön gyermek-ruha osztály!

duk a hazát, — csak nem akadt rá még elég jó vevő?

Ugyan miért kell Önöknek a mai magyar képviselőházban a szájkosár?

Talán jól megy minden, el lehet és el kell fojtani minden ellenvéleményt — mely az egyedül üdvezítő munkapárt nemzeti munkáját igazságosan kritizálja?

Nem elég, hogy elfojtották a parlamenten kívül a nemzet igaz véleményét, most már korlátlanná akarják tenni idebenn is a korrupciót, az erőszakot és egyedül uralkodóvá a «muszajt», melyet Bécs parancsolt Önökre?

Egy kicsit azonban még tessék várni.

Legalább a sorrendet tartsuk be. Nem kell ám annyira mohónak lenni, igaz, hogy évés közben jön meg az étvágy, de vannak gyomorrontó, terhes ételek is.

Kisértsük meg, hátha meg tudjuk egymást érteni? A függetlenségi párt nem követel Önöktől semmivel sem többet, mint amit első beléptékkor, a trónbeszédben kijelöltek. Tessék csak azt a választói jogot előhozni, aztán beszélhetünk házszabályrevízióról. Mert az sem igaz, hogy a véderőreform olyan sürgős, hiszen Khuen gróf ur, az Önök atyamestere kijelentette, hogy 1913 január 1-ig is állja az obstrukciót. Próbáljuk meg, hátha addig meg tudjuk csinálni a választói jogot, és ez alapon megkérdezhettük a nemzetet? Megadja ez aztán sok mindenre a választ.

Megadja arra is, hogy a jelen szomorú parlamenti viszonyok között csak egy bizonyos, egy szilárd támpontja van az országnak: a függetlenségi párt és ennek politikája, mely halad a maga egyenes útján, és pedig a népjólét és nemzeti nagyság mielőbbi megvalósítására vezet.

Országgyűlés. Berzeviczy Albert előnk 10 óra után nyitja meg az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Elnök bemutat több rendbeli feliratot és kérvényt, amelynek hovatalására nézve az elnöki előterjesztéssel szemben Ábrahám Dezső ellenindítványt teraszt elő. Az előzések ezekre névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való háasztását kéri. Elnök így rendelkezik. Ezután következtek a napirend szerinti névszerinti szavazások.

Az új kereskedelmi miniszter. A hivatalos lap mais záma a következő két királyi kéziratot közli:

Kedves Lukács! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt a kereskedelemügyi miniszterium ideiglenes vezetésétől, e téren is tett hasznos szolgálatai elismerése mellett, ezennel felmentem.

Kelt Bécsben, 1911. évi okt. 18-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly, s. k.

Kedves Beöthy! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt kereskedelemügyi magyar miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1911. évi okt. 18-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly, s. k.

A dohány és a palinka.

Debrecen, október 19.

Lukács László pénzügyminiszter ur jövő évi expozéjában, fényesen kimutatta, hogy van pénze a magyarnak bőven. Felvonultatta a számok légióját, amelyekkel megmagyarázta a lakosoknak, hogy a jövő évben még sokkal több lesz a kiadás, mint ebben az évben, de azért nem kell busulni, mert több lesz a bevétel is. A bevételi források, még pedig a főforrások már megnyitáltak, mert drágább lett — és pedig mennyire — a dohány is, a szesz is. És ez a drágaság a magyar államnak rengeteg milliót fog jövedelmezni. Talán még rózsásabb lett volna a helyzet, ha megdrágítja a sötét, és a bélyeget. Mert végre is, akár milyen drága valami, soha sem olyan drága, hogy drágább ne lehetne.

Ennélfogva az állam is beállott drágaság fokozónak, mintha az is akarna egyet szorítani a nemzetnek azon a rétegen, amelyet a honoratióro sztály alkot. A nagy drágasági kutya-szorítóban legkínosabb és legkétségbeejtőbb természetesen a mindenrangú tisztviselők helyzete, mert nekik nem áll módjukban az se, a mi módjában áll egy közönséges napszámosnak, — hogy akár kartellel, akár sztrájkjal emelje a jövedelmét. A tisztviselőt felül és alól egyaránt szorongatják.

A házi urak strájerolnak, az élelmiszereket drágítják, a ruhát és minden háztartási cikket négyszeres, ötszörös árrban kap. Amde ő nem kérhet több fizetést, mert Lukács László drágít ugyan, de nem a tisztviselőnek, hanem a hadseregnek. Nem a tisztviselőnek, amely

dolgozik, hanem a katonának, amely henyei és urizál.

De hiszen a dohány és palinka drágulását, még arra is lehetne magyarázni, hogy Lukács azért drágítja meg, mert ezáltal feakarja szoktatni a népet a két drága mérég élvezetéről. Azt is mondhatná valaki, hogy az alkoholi veszedelmes mérgét, amely annyi idegbajt és anynyi bünt termel, azért drágítja meg, hogy az emberek kevesebbet fogyasszanak és így Magyarországon a közérkölciség és a közegészség jobban felvirágozzék. Am de ezt nem mondja senki, mert mindenki tudja, hogyha a miniszter bizonyos volna abban, hogy a drágítás csökkenteni fogja akár a dohányméréget, akár az alkohol mérég fogyasztását, — bizony nem emelte volna fel. Ennélfogva fenmarad az a nem épen atyai gondoskodása az államnak, hogy a sok milliót ismét csak azon a közönségen hajtsa be, amely ma is nyögi a súlyos terheket és a drágaság által teremtett hélyzet alatt szenved és vergődik.

Az állam tehát nem a gazdasági hélyzet fellendítése által teremt jövedelmi forrásokat, hanem a meglévő terheket fokozza s épen azokat a cikkeket drágítja, aminek fogyasztása a tömegek szenvedélyét képezi, s amiről az emberek nem is tudnak lemondani. Az a helyzet következik be tehát, hogy még nagyobb lesz a drágaság által okozott nyomor, ami végeredményében országos zülléshez és országos katasztrófához vezethet. Ennélfogva a pénzügyminiszter ur kedvezőnek látszó műveletei a nemzet nagyobb mérvű kizsákmányolására van alapítva.

Az nagyon szép és nagyon üdvös volna, ha a palinka és dohány drágulása a nép tartózkodásához vezetne, de erre nincs semmi kilátás. Ellenben egészen bizonyos az, hogy a drágítás által befolyó milliókat a közönségnek kell megfizetni. A jövedelem fokozásának ez igen könnyű módja. Ehez nem kell pénzügyi zsenialitás. Ezt minden szatócis tudja, csak épen a mungó tábor tudja be nagyszabásu pénzügyi műveletnek. Különös nehézségbe sem ütközik az állam jövedelmének ez a fokozása. De ha a pénzügyminiszter ur, például válamely közgazdasági művelettel akarná az államkassza bevételét fokozni, azt nyomban mérlegéinek Bécsben, ahol igen szigoruan ügyelnek arra, hogy Ausztria előnyös kizsákmányoló gazdasági politikáját ne érintse.

Magyarországnak sok milliót kell fizetni a közös kiadásokra, de gazdasági előnyökhöz jutnia nem szabad, nehogy az osztrák érdek fenyegetve legyen. A palinkát és dohányt azonban emelheti a kormány úgy amint tetszik.

hányásokat tett a feleségének, a kis Rudolf pedig egész délután sirdogált. Este azonban megfagyult a hangulat. A karácsonyfát meggyújtották, az apa bort ivott és dalolt. Csak kilenc óra volt még, lefeküdni nem lehetett, nem tudtak mit csinálni. Cézár maga adta vissza a kártyát.

— Nem bánom, játszál. De igérd meg, hogy holnap visszaadod.

A gyermek mohó örömmel integetett. Az asztalt le szedték. Leültek. Az anya egy kis füvegtányért hozott és a rézfillek csörömpölni kezdtek.

Cézár szomoruan bámulta az asztalt:

— Nem játszom — mondotta és a feleségére nézett.

Az asszony azonban már osztott. Mellette pirosra gyult arccal ült a fia és várta, mi történik. Az apa vállat vont, megivott egy pohár bort és kezébe vette a kártyát.

— Látod, Rudolf, ez a sok, sok pénz, mind a tied lesz, ha elnyered tőlem.

A fiu türelmetlenül fészkelődött a széken.

Mindnyájan a kártyájukat nézték. Felvették. Ideges, nyugtalanító csönd borult a szobára.

— Nyertem — szölet halkan Cézár, és maga elé söpörte a fillereket.

Rudolf feltérdelt a széken. Ujra osztottak és most az anya nyert. De azután megint nem ő nyert. Az apa már bosszankodott, hogy mindig hozzászegődtek a súlyos, szédítő, komoly kártyák s szeretett volna szabadulni a nyereségtől. A kártyák azonban nem tágitottak. Jöttek félelmesen, követelőzve éjszakai különös ismerősei, a zöld, piros színek; a koronás kár-

tyakirályok, elkényszeredett arcu legények, akikkel annyit nézett farkasszemet líhegve, verejtékezve, szívdobogva. Alig merete már megnézni. Hanyagul vette a kezébe. Kelletlenül ült a szék szélére, hátha megfordítja a szerencsét? Mindhiába. A kártyaalakok bosszuló arccal meredtek reá. Mindig ő nyert. Halomba fekédték előtte a szegényes, szánalmas fillerek.

— Mit tegyek? — dörmögte mérgesen és mosolyogva fordult a feleségéhez.

Elővették az összes babonákat. Az apa finom, fehér kezeivel megforgatta a kártyát, más székre ült és osztott.

Ujra ő nyert. Rudolf szótlanul várt. Komoly szemével sandánl este a szerencsét. Okos kis arca lángolt az izgalomtól s a szája görbületében már ott settengett a pityergés. Nagyokat nyelt. Az apa köhintgetett, megigazította szemüvegét s feléje fordult:

— Vigyázz, Rudi! Most te fogsz nyerni!

Kikeverte a kártyát. A gyerek puha ravasz-sággal hajolt előre, mint egy leső macska. A pénztárt már harmadszor nem üritették ki, színiültig volt, nemcsak rézfillekkel, hanem fényes ezüstforintosokkal is. Rudi mélyet lélegzett. Jó kártyát kapott. De jött a másik és a harmadik s szegény kis arcán egyszerre sötédett el az öröm.

Cézár komoran nézett maga elé. Már éjfélre járt az idő. A felesége és gyereke minden pénze előtte volt s nem tudott szabadulni tőle. Egyszerre valami furcsa öflet villant át az agyán. Hosszu, hajlékony ujaival végigtapogatta a kártyát és a finom ujjakban újra felébredt az a boszorkányos látokai művészet, amivel a kár-

tyaasztaloknál évekig nyitogatta mások erszényét. Behungy szemmel, tapintó szemölcssei rezgésével érezte ki a jó kártyákat s egy villámgyors mozdulattal fogta egybe, hogy a kellő pillanatban fiának csempéssze oda.

A bankot megduplázták.

Még csak egy mozdulatot kellett volna tennie. De már minden késő volt. A fiu egyszerre felugrott az asztalra, tekintete végigcikkázott rajta és szélesre meredt szemekkel, irtózatosan szétfeszülős zájjal ordított reá:

— Csalsz... csalsz...! Az apa csal...!

Cézár felpattant a székről, három lépést vágódott vissza és kiejtette kezéből a kártyát. Nevetni próbált, de ereiben megdermedt a vér, csak hebegni tudott:

— Mit mondasz? Te... te... ostoba.

A gyermek azonban nem tágitott. Arca ragyogott. Hahotába fuló zokogással állt előtte és bizalmatlanul nézte végig. A bankot kifordította az asztalra, az apró, kis pénzeket orditva söpörte le, aztán egy marokra való ezüstöt szedte össze s kábult dühvel vágta az ablakba.

— Nem kell. Nem kell... Becsaptatok...

Cézár fehér ijedtséggel nézte. Mentegőtődni akart, mint a megszeppent iskolagyerek, magyarázgatta neki az esetet és erőszakkal gyürte zsebébe a pénzt. Az anya is csitította. De a kis Rudolf azon az estén durcában sirta magát álomba. Az apa pedig megitta az összes bort és nem fekédt le, hanem az ablak alá állott és sokáig nézte a havas, kopár kertet.

Tavaly épp ily sápadtan bámult ki a börtöne ablakából.

Elvakult fajgyűlölet.

Nemzetiségi csendélet Margittán.

Romantikus szerelmi história foglalkoztatja mostanában a margittai Galeottot. Az ur társadalom két fiatal tagja áll a regény közepontjában, amelynek különös érdekessége az, hogy bonyodalmait nem közönséges családi, vagyoni, vagy éppen felekezeti akadályok szövik, hanem politikai intrikák.

Ott kezdődik a dolog, hogy van Margittán egy román pénzintézet. A nemzetiségi bankot román tőke alapította és a románság gazdasági céljait szolgálja kizárólagosan. Az intézetnek van sok tisztviselője: egytől-egyig román valamennyi. A hivatalnokok között van egy fiatal, igen szimpatikus ember, aki nemrég megismerkedett a margittai magyar társadalom egyik szintén igen fiatal nőtagjával.

A leány feltűnően szép, az ifjú sem keblemten külsejű ember. Egy szó, mint száz: a fiatalok egymásra találtak, megszerették egymást és a banktisztviselő megtette a hivatalos lépéseket abban az irányban, hogy feleségül vegye a leányt.

Minden ment volna, mint a karikacsapás. A leány családjának a beiegyezése sem hiányzott. Általános szimpátiával fogadták mindenütt a parti híret, csak a románság körében támadt haragos hangulat. A bank igazgatója egy napon szobájába hívatta a tisztviselőt és röviden tudtul adta neki:

— Nem engedhetjük meg, hogy egy kelbeli ember összeházasodjék valami magyar családdal. Vegye tudomású, hogy ha ez a házasság létrejön, önt elmodítjuk az állásától.

A fiatalember persze lesújtva ment aznap menyasszonyához közölni vele a váratlan fordulatot. Megmondta, hogy a főnökei megfosztják őt a kenyerétől és bevágják a karrierje útját, ha beházasodik a magyarságba. Így nincs más mód, kijátszani a konok magyargyűlölő igazgató uakrat, minthogy a leány szintén elpártol a főlegénye kedvéért a magyarságtól. Otthagynja a családját, református vallását, fölveszi a görög keleti hitet, megtanul románul, szóval leoláhosodik. A menyasszonyk sirdogált egy keveset, de azután belenyugodott ebbe is: késznek nyilatkozott kitérni, elrománosodni, szóval kapitulált a főlegénye kedvéért.

De a kérelhetetlen román urakat ez sem elégítette ki. Újból és még határozottabban kijelentették, hogy nem járulnak hozzá a házassághoz. Most ennyiben maradt a dolog. A fiatalember szép dotációja állását sajnálja oda hagyni, viszont a menyasszonyjáról sem mond le. A margittai társadalom pedig kiváncsian várja a regény végét, közben pedig erősen méltatlankodik a gyűlölködő románsággal szemben, mely a maga elvakult politikájának oktatásul, szivtelenül áldozatul dobja két fiatal szerelmes boldogságát is.

A debreceni rendőrség kitűnő fogása.

Kézrekerült Borcsik Gyula.

Híres fiú volt Debreczenben Borcsik Gyula. De híressége messze túlterjedt a város határain, mert a ejles firma nem ragaszkodott csak Debreczenhez. Kalandjainak se szeri se száma. A rosvott multu fiut a debreczeni és nyiregyházi törvényszék többször elítélte.

Előéletének az ismeretéhez tartozik, hogy Borcsik Gyula Aszódon nevelkedett a javító intézetben, ahonnan már háromszor megszökött. Az egészen fiatal — még csak 18 éves büntöst — legutóbb a nyiregyházi törvényszék ítélte el ismétlő opásért. Borcsik azonban a büntető igazságszolgáltatás elől elmenekült. Teljes három hónap óta körözik már szerte az országban, amíg végre ma sikerült Debreczenben édes anyjának Nyomatató-utca 13. szám alatti lakásán kézrekeríteni.

A rendőrség bizalmas értesítést kapott, hogy Borcsik Gyula Debreczenben tartózkodik. Két polgári ruhába és egy egyenruhába öltözött rendőrt küldtek az elfogatására. A rendőrök rá is akadtak Borcsikra édesanyja lakásának az udvarán. Amint Borcsik meglátta a rendőröket, elakart ügyesen ilanni előlük. Megkockázta azt a fogást is, hogy elkialtotta magát: — Nézzék, ott szalad akit keresnek!

De az egyik ügyes rendőr ennek dacára nyakoncsipte. Még így is kis hiza, hogy Borcsik a rendőrök kezéből ki nem szabadult. — Csak nehezen sikerült lefűelni.

Borcsik Gyula szép és erős, ügyes fiú. Csak az a baja, hogy nagy gazember. Ügyességét mutatja az, hogy három teljes hónapig ki tudta játszani a rendőrséget és ha a véletlen nem kedvez, még most is szabadlábban van. Ugy látszik, hogy az anyja lakásán teljes biztonságban érezte magát. Nem sokat törődött a rendőrség nagy botjával, amellyel már oly sok gonosztevőnek tölttek régi hagyományokhoz hiven a nyomát. Addig jár azonban a korszó a kutra, amíg eltörik. Így történt ez a Borcsik Gyula esetében is. Ráütöttek a vigyázatlan ifjura és — elfogták. Ezt pedig nem csak a Borcsik Gyula ügytelenségének, hanem a rendőrség ügyességének is tulajdoníthatjuk.

SZINHÁZ.

1911 október 20-án pénteken:

szinre kerül először:

BILINCSEK.

(Dráma 4 felvonásban. Irta: Reichenbach Hermann. Fordította: Doktor János.

SZEMÉLYEK

Lehmann Sender Abraham: Kemény Lajos. — Lea, felesége: Guthy Sári. — Simon, fia: Thury Elemér. — Ráhel: Papp Etel. — Salamon: Ligeti Lajos. — Von Hartmann, ezredes: Székely Gyula. — Von Taun, őrnagy: Szilágyi Ernő. — Sadeck gróf, főhadnagy: Bérczy Ernő. — Lövenstein gróf, főhadnagy: Kelemen Pál. — Von Frantzen, hadnagy: Békéssy Antal. — Engelbert hadnagy: Somogyi Béla. — Knochen városi tanácsos: Deésy Alfréd.

Szombaton, 1911 október 21-én:

Itt másodszor!

BILINCSEK.

dráma.

HETI MŰSOR: Vasárnap délután: «Babuska», operett. Este: «Milliók», bohózat. Ujdonság. Kis bérlet.

Bilincsek. Reichenbach Hermann négy felvonásos drámájának lesz ma esete a bemutatója. Az érdekesítő szin pompás jelenetekben gazdag hatalmas művet Doktor János fordította. A zsidó-katona tárgyú dráma első és harmadik elfvonása egy siléziai városban, a második és negyedik felvonás pedig egy helyőrségi városban játszódik le. Ebben a keretben mozog a dráma cselekménye, mely szembe állítja a zsidó szülők vallásos hitbuzgóságát a szabadgondolkozó és haladni vágyó ifjával, ki kész lemondani szülői szeretetről és mindenről, csak hogy a katonai pálya iránt való rajongásával hiuságát kielégítse. De éppen zsidó származásánál fogva a porosz tisztikarban előmenetelét lehetlenné teszi, míg végre mindenben csalódva egy bajtársa keze által életét veszti. A gyönyörű darab rendkívül hatásos jelenetekben bővekedik és bizonyára feltűnést fog kelteni. A próbákat Thury Elemér vezeti. Főbb szerepeket játszanak Kemény Lajos, Papp Etelka, Guthy Sári, Bérczy Ernő, Szilágyi, Székely, Kelemen és Békéssy. A zsidó fiut Thury Elemér játsza.

Millió. A Vigszínháznak egy sensatio és kedvelt műsordarabjának, lesz vasárnap este a bemutatója. A Millió meséje tuajdonképpen a körül forog, hogy Michel Bouffette festő egy sorsjeggyel megnyeri a főnyereményt, de a sorsjegy abban a felöltőjében van, melyet megszorult állapotában egy zsidórusnak eladott. E

sorsjegy megkerítése mozszerű, gyors, változatokban gazdag és humoros bonyodalmakon át vezetődik, mely alatt a közönség ki nem fogja a kacagásból. A kitűnő francia darabot Molnár Ferenc fordította és fűszerezte magyar aktualitásokkal. Főbb szerepeket játszanak Bérczy, Falussy, Kelemen, Kassay, Ligeti, Székely, Dési, Kemény, Móthé, Békéssy, Papp Etelka, Vajda Ilonka és Lakatos Ilonka. A pompás bohózatot nagy ambítoval Kassay Károly rendezti.

Vasárnap délután. Vasárnap délután a Babuska operett kerül szinre eredeti szereposztással. E bájos meséjű és gyönyörű zenéjű operettnak csak nem régen volt a szép sikert aratott bemutatója. Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál.

Vagdalkozó főhadnagy

Botrány

a „Budapest“ kávéházban.

Érdekes és hatalmas boitrány történt az elmúlt jszaka a «Budapest» kávéházban. Egy román származású főhadnagy aki Debreczenbe van beosztva az ujanok kiképzésére — rendezett egy szokásos recipe szerinti katonaiskandalumot.

Legérdekesebb része a dolognak az, hogy a főhadnagy, aki egy szót sem ért magyarul: sértő szót vélt hallani a kávéházban mulató négy tagu társaság egyik tagjának az ajkáról.

A boitrány úgy történt, hogy a főhadnagy annak rendje és módja szerint már «spicces» volt egy kicsit, amikor eszébe jutott, hogy szidni kéne a magyarokat. Hát hogyan is lehetne enélkül mulatni? Hogy is eshetne meg mulatás anélkül az osztrák tiszték között, hogy becsmérlő kifejezéssel ne illessék a magyart. Így történt ez alkalommal is. A főhadnagy élt nagyban ebbeli kedvtelésének.

Ugyancsak a kávéházban mulatott egy debreceni társaság, köztük Benes Gyula debreceni hentesáru kereskedő is.

A főhadnagy szidalmazó szavait nem is igen értették, meg aztán figyelemre se méltatták. Ezen feldühödött a főhadnagyt és Beneshez vágott egy poharat. Természetes, hogy Benes Gyula, aki egyike Debreczen legerősebb emereinek — nem hagyta magán száradni a dolgot, hanem neki ment a főhadnagnak.

A főhadnagy csak későn látta meg, hogy kivel kezdett ki.

Kardott rántott és vagdalkozni kezdett, de Benes Gyula hamarosan ártalmatlanná tette. — Ekkor már a többi jelenlevők is közbe léptek és szétválasztották a verekedőket. Szerencse ez, mert különben a főhadnagy nagyon rosszul járhatott volna a hatalmas Benes Gyula kezei között.

A boitránynak ezek után csak lovagias folytatással esz.

A kávéházban nem történt ezután már semmi, amit mindenesetre Benes Gyula és a társaságában levő többi mulatozók higgadságának lehet köszönni.

A boitrányt okozó főhadnagy különben karánsebesi származású, román fiú. Debreczenbe ujonckiképzésre rendelték a helyőrséghez. A kávéházi boitrány folytatását képező lovagias ügyben az eljárás még a mai nap folyamán mindkét részről megindult.

Valószínű, hogy az egész dolgot simán fog sikerülni elintézni.

Igy áll a dolog, a mintme*girtuk. A rendőri sajtókönyv az esetről a következő felvilágosítást adja:

Az éjjel 3 és 4 óra között egy négy tagu uri társaság egyik helybeli kávéházban összeszóvalkozott egy katonatiszttel, aki első felhevülésében kardott rántott. A dolognak azonban komolyabb következménye nem lett, mert a magyarul nem tudó tiszttel megértették, hogy őt sérteni senki sem akarta. Nem lehetetlen azonban, hogy a dolognak ennek dacára lovagias folytatása lesz.

Dr. Tüdös János

orsz. gyűl. képviselő
a Debreczeni Első Takarékpénztár
jogtanácsosa

Dr. Gévay Béla

ügyvédek egyesített irodája.
Debreczen, Piacz-u. 41. I. emelet.

Az olasz-török háború**A hatalmak féltékenyek.**

A béke vajudása közben megszületett a hatalmak féltékenykedése. Immár nyilvánvaló, hogy Olaszország tulságosan agresszív fellépése s Anglia lespuskás politikája megbolygatja a balkán államok nyugodalmát s mozgósítás híre érkezik innen is, onnan is. Erdekeink védelmét nem hagyhatja gondozatlanul az osztrák-magyar monarchia sem. Szerajevóból tudósítanak minket, hogy a szerajevói hadtest egyetlen katonáját sem szabadságotlák. Sőt két korosztályt behívtak.

A zágrábi és temesvári hadtesteket készenléte helyezték, nehogy a monarchiát a Balkán felől meglepetés lérije. Magánról az olasz-török háborúról kevés a jelenteni valónk. Alig érkezik megbízható hír. De sok olyan, amely riasztásra van szánva. Ezek között első helyen az, amely a Balkánon kitört izgalomról szól.

Enver bey Tripolisban

Berlin, október 19. Konstantinápolyi jelentés szerint Enver bey, a berlini török nagykövetség ismert katonai attasséja Tripolisba érkezett, a mit barátai köréből származó hír is megerősít. Mikor Enver bey elhagyta Berlint, tette ezt azzal a természetes, de titokban tartott szándékkal, hogy a harc szín helyére megy. Konstantinápolyban aztán elhíresztelte, hogy legközelebb visszatér Berlinbe, ami azonban csak megtévesztés volt, hogy leplezze igazi szándékát. Valószínű, hogy Enver bey Egyiptomon keresztül ment Tripolisba.

Törökország és Egyiptom.

Konstantinápoly, október 19. A Frankfurter Zeitung azon egyiptomi jelentését illetőleg, mely szerint az egyiptomi kormány vonakodott Törökország azon kívánságának eleget tenni, hogy az olaszokkal való diplomáciai viszonyt megszakítsa, a külügyminiszter kijelenti, hogy a porta sohasem nyilvánított ilyen óhajt.

A helyzet Tripolisban.

Tripolisz, október 19. Noha a törökök ellentállásának kevés reménye van a sikerre, a helyzet még sem oly kétségbeesítő, mint eleinte hitték. Tripolisban több élelmiszert muníciót hagytak hátra, mint amennyit a «Derna» hozott, ezenkívül most kezdődik a datolyaszüret és így a török katonaságnak van elég tápláléka. Előőrseik Sanzerben és Ali Saroban táboroznak, ahonnan az olaszokat éjszakai támadásokkal nyugtalanítják. De mihelyt az olasz hadihajók megfelelően be lesznek állítva, ágyutűzzel könnyen visszaszorítják majd őket. A hegyek közt 3000 katona és 6000 arab megszállva tartja a Tuniszba vezető karavánutat, mely a szoroson át Kasr Jefrentől vezet. A dohebeli fensik lejtősen, mint egy fal emelkedik, de az olaszok bizonyára tartózkodni fognak ennek megostromlásától, tudva azt, hogy már a régi rómaiak is visszariadtak ettől. Az ilyen támadás igen sokba kerülhet és legfeljebb csak akkor volna érthető, ha az olasz főparancsnokság erkölcsös hatása sikerekre akarna pályázni. Egyébként a tripoliszi arabok hallani sem akarnak valamelyes ellentállásról, a nép pedig egyszerűen képtelen rá, mert az öt év óta tartó szárazság teljesen elpusztította földjeiket Ferzanig. Azt azonban alaptalan volna feltételezni, hogy

a törökök gyávaságból üritették ki Tripoliszt. Tisztjeik bátran akarnak ellentállni és csak az európai konzulok sürgető tanácsára vonultak vissza, mert a konzuloknak az volt a főcéljuk, hogy al akosságot a város falain belül való harcok borzalmaitól megkíméljék.

UJDONSÁGOK.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

— **Debreczen a magyar aviatikáért.** — A magyar aviatikai egyesület most van alakulóféltében Budapesten. Az egyesület célja segítséget nyújtani a magyar aviatikusoknak és mindenre elendkezőre álló eszközzel szolgálni a magyar aviatika ügyét. Bárczy polgármester megkereste Debreczen város tanácsát, hogy pártfogolja anyagilag a megalakuló egyesületet. A tanács tanulmány tárgyává fogja tenni a dolgot és szintén hozzá fog járulni a magyar aviatika fejlesztéséhez.

— **Új akadémiai tanárok.** A főiskola bölcsészeti karának történelmi tanszékét Raggonfalvi Kiss István dr. egyetemi magántanár foglalta el; e semesterben előadandó tárgyai a magyar történelmi kútfői az Árpád-házi királyok idejéből; magyar művelődéstörténet. A kolozsvári egyetem tanárává kinevezett Schmidt Henrik dr. helyett most Pröhle Vilmos dr. tölti be. Speciálkollégiumként Kovács István dr. szatmári ref. lelkész, theol. m.-tanár a buddhizmus és a kereszténység s a kereszténység és egyes társadalmi kérdésekről ad elő.

— **Munkás közvetítés.** A debreceni ipartestület lelkes vezetősége most egy végtelenül üdvös s ugy szólván megbecsülhetetlenül nagyfontosságú intézményt óhajt megteremteni. Kezébe kívánja venni a munkásközvetítést. De ez intézmény felállítása előtt először az anyaggyűjtés nagy munkájával foglalkozik. Atrátlag kereste meg az összes hazai és külföldi ipartestületek vezetőségét s azok egyes szakosztályait aziránt, hogy az állás nélküli munkások neveit vele közöljék. A felhívásra egymásután folynak a bejelentések. Ma a kávéosk és vendéglősök országos szövetségétől érkezett meg a leirat, mely a munkásközvetítő intézmény támogatására ígéretet tesz. Az anyag meggyűjtése után a munkásközvetítő-hivatalt haladéktalanul átadják rendeltetésének.

— **Bizottsági gyűlés.** A főiskola pénzügyi bizottsága ma délután Roncsik Lajos biz. elnök vezetésével mellett megtartott gyűlésén vette tárgyalás alá a Varga Pál egyházkerületi és főiskolai számvevő által egybeállított 1912. évi költségvetést, melyet a részletes tárgyalás alapjául elfogadott. A költségvetés a pénzügyi bizottság jóváhagyása után a gazdasági tanács elé kerül.

— **Testnevelési kongresszus.** November hó folyamán Budapesten országos testnevelési kongresszust tartanak. A kongresszus végrehajtó bizottsága állandóan munkában van s működésének eredményéről legközelebb nyomott füzetben számol be, melyet kívánatra bárkinek megküld.

— **Jubiláló egyház.** A Kossuthfalvai református egyház ez évben ünnepelte meg fennállásának 125. évfordulóját. Az egyházközség 125 éves történetét most megírta az egyház közszeregetben álló lelkésze, Sándor István. Egy küzdő egyház története jelenik itt meg, amint előáll, építkezik, szervezkedik.

— **32 joghallgató sajtópöre.** Eperjesről jelentik: Az Eperjesi Lapok annak idején hazafiatalannak bélyegzett 32 joghallgatót, kik a jogásztudomány elnökének: Ruttkai-Nedeczki Béának radikális március 15-iki beszédével azonosították magukat. Az eperjesi törvényszék a vádat elejtette, kimondván, hogy a beszéd nem fedti a hazafiság mai fogalmát. A kassai tábla a napokban megerősítette a törvényszék döntését. A márciusi ünnepély miatt több mint százallal megcsappant az eperjesi joghallgatók száma.

— **Drumár János jobban van.** A súlyos ideggyógyászati klinikára felvett Drumár János, a kolozsvári ideggyógyászati klinika főigazgatója örültnek nyilvánított és éjszántására nézve sürgős intézkedést kért, — amint értesülünk — már jobban van. Szóval tévedni emberi dolog és a kolozsvári ideggyógyászati klinika igazgató főorvosa is csak ember, — ergo ő is tévedhet. Mindenesetre Drumár Jánosra nézve nem a legkellemesebb az a tévedés, aki, mint halljuk, örüdté nyilvánítása után — egészségesen hagyta el a klinikát. Drumár János orvosi felülvizsgálaton szándékszik épelméjűségét bebizonyítani.

— **Ujabb rendelet a koleráról.** Ma a városhoz belügyminiszteri rendelet érkezett. Eszerint az olaszországi kolera szűnőfében van s így az Olaszországból jövő utasokat nem kell megvizsgálni, csupán csak akkor, ha az olasz kir. kormány által megjelölt fertőzött vidékről érkeztek az illetők. A fertőzött helyek névsorát is közli a miniszter.

— **Lemondás a bizottsági tagságról.** Pogány Armin az első kerületben 1914. év december 31-ikéig terjedő megbizatással választott tagja volt Debreczen város törvényhatóságának. Pogányt ez évben Pécsre helyezték át s így a bizottsági tagságával járó kötelezettségeknek meg nem felelhetett. Emiatt bejelentette ma, hogy lemond a tagságáról. A polgármester tudomásul vette a lemondást s intézkedett, hogy a november 16-án tartandó választások alkalmával Pogány Armin tagsági helye is betöltessék.

— **Dr. Naszády Péter felgyógyult.** Néhány héttel ezelőtt történt, hogy dr. Naszády Péter ügyvédjelöltet, Máramaroszigeten a Kereskedők Testülete helyiségében, könnyen végzetessé válhatott baleset érte. Nadrágzsebében elsült a Browningja, amelynek golyója a hasába fúródott. Heteken át élet és halál között lebegett dr. Naszády Péter, aki azonban, végül mégis szerencsésen felgyógyult s tegnap már meg is jelent a kávéházban, ahol ismerősei és barátai sokasága, meleg ismerettel üdvözölte, szerencsés felgyógyulása alkalmából.

— **Az ipartestületből.** Az ipartestület jegyzői hivatala október hó 30-ának délután fél 4 órájára a borbély- és fodrász-, 4 órájára pedig az ácsválasztmányt hívta össze. A választmányi gyűlések tárgyai folyó ügyek és kérvény-tárgyalások lesznek.

— **Megint felemelték a cukor árát.** A magyar cukorkartell tegnap a finomítványok árát métermázsánként egy koronával fölemelte, úgy hogy most a nagy süveg ára 101.—, a kockacukoré 102.— korona bázis Budapest

— **A Hortobágy hasznosítása.** Meghívom a gazdakör tagjait a Hortobágy hasznosítása kérdésében folyó évi október hó 22-én, azaz vasárnap délután 3 órakor a «Debreceni Gazdakör» helyiségében tartandó értekezletre. Debreczen, 1911 október hó 17-én. Szentessi János gazdaköri alelnök.

— **A Debreczeni Felső Kereskedelmi Iskola «Ifjúsági Segélyező Egyesülete»** f. hó 18-án délután három órakor tartotta alakuló gyűlését, Révész Vilmos vezető tanár jelenlétében. A választás eredménye: Elnök: Fohn Mihály, felső B) o. t. Titkár: Kaufmann József, felső B) o. t. Főpénztáros: Braunstein Lajos felső A) o. t. Az alakuló gyűlés a vezető tanár és a megválasztott tisztikár életetésével ért véget.

— **Nagyobb fizetésképtelenség Nagyváradon.** Havas Béla nagyváradai bútór- és kézműárkereskedő fizetésképtelenségét jelentett. Az áru- és pénztartozások 99.500 koronát tesznek mellyel szemben aktívait 35.000 koronára értékelik. Bíróságon kívüli egyezség iránt már megindultak a tárgyalások.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Ertesítettnek a t. tagok, hogy a eák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Péntek este háromnegyed 5 órakor; szombat délelőtt 9, délután fél 4 órakor; köznapon reggel fél 7 órakor, este 5 órakor.

— Szerelmi regény Bécsben. A mai regeli lapok rendkívül érdekes szerelmi regényről adnak hírt. A bécsi Südbahn-Hotel tulajdonosának, Floessler Károlynak 18 éves kedves, művelt és rendkívül csinos leányáról van szó ezekben a jelentésekben, akit a vilamosvasuti társaságnak egy elcsapott kalauza, Ramhíechner Ferenc elszöktetett a szülei háztól. Házasság létre nem jött, mindenféle ígéretekkel elkábítani a leány fejét, aki hajlott a férfi szavaira és tegnap korán reggel szüleinek szekeréből annyi pénzt vett magához, amennyihez éppen hozzájuthatott és azután úgy, a hogy volt, felöltötte, de kalap nélkül, eltűnt a szülei házból.

— A bécsi polgármester Budapesten. — Neymayer bécsi polgármester ismét Budapestre készül. Látogatását bejelentette már Bárczy polgármesternek, de a bécsi klerikálisok most erős akcióra készülnek, hogy Neymayer látogatását megakadályozzák. A keresztényszocialisták lapja ma megtámadja a polgármestert és szeméremhánya, hogy nem volt elég neki az, hogy Bécsben fogadta a londoni szabadkőműves lordmajort, most ő akar menni a magyar szabadkőműves polgármester látogatására.

— A háború áldozata. Egy firenzei vendégházban föbelőtte magát Bebo Mlodiano, a szaloniki-i Mlodiano-bankház tulajdonosának 25 éves fia, senkisé tudja, hogy mi vitte az öngyilkosságra, levelet nem hagyott hátra, azt beszélik, hogy anyagi romlás üldözte a halálba. Mlodiano ugyanis kénytelen volt Szalonikiból émenekülni s fiával Firenzébe ment. Allitóiag a bojkott miatt vagyonának legnagyobb része elpusztult s kódisbotra jutott a még nemrég dúsgazdag szaloniki-i bankár.

— Elrabolt püspök. Szalonikiból jelentik: Emiliano görög püspököt egy görög rablóbanda elrabolta. A püspök titkárával elment Gradovicéba, hogy meglátogassa ezt a távoli egyházközséget. Azon a környéken őserdő van s a rengetegben ütöttek a rablók a püspökre és kíséretére. Egy század görög katona üldözi a rablóbandát.

— Milyen lesz a tarifaemelés. A pénzügyminiszter beszédéből nem tűnt ki, hogy milyen méretűek lesznek a január 1-én életbe lépő vasúti tarifaemelések. Jól informált helyről eredő értesülésünk szerint a teherárunknál öt százalékos tarifaemelés várható. A szállítást ugyanis, melyet eddig az államvasutak fizettek, most a szállító közönség fogja megfizetni. Hogy a személyszállítás áraiban, a zóna tarifában minő eltolódások várhatók, arról különböző hírek keringenek, megbízható adatok azonban hiányoznak.

— Elhaltak. Az állami anyakönyvi hivatal a mai napon az alábbi elhalálozásokat jegyezte be a kerület ez évi halotti anyakönyvébe: be a kerület ez évi halotti anyakönyvébe: Ositóczky Irma rk. 20 napos, Szekeres Antal rk. 52 éves, Török Sándor ref. 19 éves, Lázár Vince rk. 33 éves, Vakaró Cecilia gk. 7 hónapos, Garai Ilona ág. 18 napos, öz. Klein Károlyné izr. 80 éves.

Dr. GERÉB JOGI SZEMINÁRIUMA

Kolozsvár, Farkas-ú. 5. szám.

(A régi színház mellett.)

Hívató sikerrel készít elő jog és államtudományi előadásokat, alap és államvizsgákra — ügyvédi és bírói vizsgára igen jutányos díjazással. Három hónap alatt doktorátushoz jutnak. A Székely-féle javaslat közzétételénél fogva mindenki igénybe az intézet segítségét.

Szintelen riportok.

Debreceni esetek.

Egy vidéki ember bekopogtat a Margit-fürdő pénztárának ablakán:
— Kérek egy fürdőjegyet.
— Tessék.
— Mennyibe kerül?
— Egy korona husz fillérbe.

— Micsoda? Hogy lehet ennyit kérni egy fürdőjegyért. Annyit nem adok. Nem olcsóbb?
— Nem.
— Talán nyolcvan fillérért is adhatja a kisasszony?
— Itt nincs alku.
— Tudja mit, adok egy koronát.
— Ugyan kérem, hogy lehet valaki ilyen smuczig?
— Hiszen éppen azért akarok megfürdeni.

A debreczeni törvényszéken történt a következő eset. Egy bíró vallatja a vádiottat:
— Mi a foglalkozása tulajdonképpen?
— Nagybörve kereskedésként, lopásoknál, gyújtogatásoknál, rablásoknál — tanu vagyok.

Az ispotályi református fiúiskola egyik osztályába jár egy vézna fiú, aki egyben az osztály legirakoncátlanabb növendéke.

A tanító a büntetések mindegyik módját végigpróbálta már a fiún, de az sehogysem akart megjavulni. Végre elhatározta, hogy megveri. Mielőtt ezt megtette volna, így szólította hozzá:
— Miután látom, hogy a sok büntetés nem fog rajtad, akármennyire is fáj neked, hogy a veréshez kell folyamodnom, de most az egyszer kikapsz.

— Csak hogy a tanító urnak nem ott fáj, ahol nekem.

Szükséges-e szerelem a házassághoz?

A válópörök megszüntetése. — Az új eszményi házasság.

Minden boldogtalan házasság, illetőleg minden válópör mögött valamely gazdasági probléma húzódik meg, amelynek viszonta nők függő helyzete, alárendeltsége képezi alapját.

Ha majd a társadalom anyagilag, politikailag és egyénileg függetleníti a nőt férjétől és más férfiaktól, az elválás problémája megoldást fog nyerni, az otthonokba állandó béke fog költözni és a családi élet eszményi tökéletességre fog emelkedni.

Az az idő már elmúlt, amikor a nők a megelhetés tekintetében tényleg csak úgy, mint elméletben függtek a férfiaktól. Bebizonyosodott a nőkről, hogy kitűnő orvosok, ügyvédek, kereskedők, ápolóké s mérnökök.

Az emberi fejlődés szabályával ellenkezik, hogy az egyik osztály a másiktól függjön.

A rabszogság éppen a rabszolga függő helyzeténél és az ezen viszonyból eredő tekintély ráerőszakolásánál fogva vált tarthatatlanná. Ugyanigy vagyunk az asszonyokkal. Ha az asszony képes magát teljesen fenntartani, önmagát meg is becsüli. Ezzel az önmegbecsüléssel együtt jár a függetlenség, aminek viszont az lesz a következménye, hogy az asszony asszony megfelelő társa lesz a férfinak és így találkozni fognak azon az erkölcsi alapon, amely minden boldog házasságnak a főfeltétele. Ha szeretet és szenvedély egyesül, logikus rendben ennek természetes következményeként következik a kölcsönös érdeklődés és a helyes életnek, a helyes gondolkodásnak minden egyéb lényege.

Hamis elmélet azt mondani valakinek, hogy előbb kössön házasságot és csak azután tanuljon meg szeretni. Mert a boldog házasságnak az anyagi függetlenség a főfeltétele. Csak egy új eszményi házasság fog véget vetni a tulgyakori válópöröknek.

Bebizonyosodott, hogy azokat a házastársakat, akik válópört indítanak, csaknem kivétel nélkül forró, romantikus szerelem hozta össze. Mi ennek az oka?

Az érdekházasságok nem szoktak válópörrel végződni.

A válópörök szaporodása, a születések számának csökkenése, a házasságra lépők aránylag nagy kora, mind olyan jelenségek, amelyek a szociológusok véleménye szerint a házasság intézményének nagy jelentőségű változását jelentik.

A tudósok közül többen azt állítják, hogy az olyan házasság, amely tisztán és kizárólag szerelmen épül, gát az emberiség haladásának a medrében és hogy épp ezért a házasságnak bizonyos fejlődésen kell keresztül mennie, ha a modern viszonyokkal lépést akart tartani. Annyi bizonyos, hogy a házasság, amely ősidőktől fogva az emberiség életében a legnevezetesebb szerepet játszotta, amennyiben az emberi faj fenntartásának képezi alapját, a huszadik században bizonyos változásokon fog keresztül menni.

Ingatlanok forgalma.

Sándor András és neje Vég Mária veszik a debreczeni 2275. sz. jtkvben foglalt 318 négy-szögöl majorsági földet Mark Endrétől 3000 koronáért.

Dr. Lencz Géza és neje Boruzs Ilona veszik a debreczeni 1763. sz. jtkvben foglalt Bundi-utca 15. sz. házat Klein Jenő és nejétől 32.500 koronáért.

Harsányi Dániel és neje Boros Sára veszik a debreczeni 9270. sz. jtkvben foglalt 431 öl új osztású földet Borai Páltól 4310 koronáért.

Matisz Mihály és neje veszik a debreczeni 4675. sz. jtkvben foglalt 300 négy-szögöl Vargakerti szőlőt Nagy András és nejétől 6000 koronáért.

Bátori Mihályné Dombi Julianna veszi a debreczeni 6945. sz. jtkvben foglalt 972 négy-szögöl Köntöskerti szőlőt Homoki Imre és nejétől 7000 koronáért.

TÁVIRATOK.

A vitarendező bizottság ülése.

Budapest, október 19. Az ellenzéki pártok vitarendező bizottsága ma délben a képviselőház kupolacsarnokában ülést tartott. Megállapították, hogy semmi okuk sincs arra, hogy az ellenzék eddigi taktikáján változtassanak. A jövő héten ismét névszerinti szavazások lesznek, melyeket csak két beszéd fog élnkiteni.

Nagy tűz.

Sátorajajhely, október 19. A közei Petróc községben, mialatt a lakosság legnagyobb része a mezőn dolgozott, Vasúty Mihály földmives házában egy négy éves kis gyermek gyufával játszott. A ház kigyulladt és a gyermek is a lángokban pusztult. A tűz gyorsan elhárított és tiz ház a melléképületekkel és nagymennyiségű takarmánnyal együtt elégett.

Károly Ferenc József esküvője.

Drezda, október 19. Frigyes Agost király György trónörökösrel és Frigyes Keresztély herceggel tegnap este Károly Ferenc József főherceg esküvőjére utazott.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

— Déli zárlat. —

Október 19.

Az árak 50 kilogramonként

buza okt. 12:01—12:05

buza apr. 12:15—12:20.

roza okt. 10:33—10:34

zab május. ————

zab okt. 9:48—9:65.

Tengeri szept. 1911 ————

Tengeri máj. 1912.. 8:63—8:70.

Értéktözsde. Magyar hitelrészvény 829:50
Osztrák hitelrészvény 635.—.

Rövidítés:

VOISEN GYÖRGY ZOLTÁN.

Ki akar szép lenni?

Kevés hölgy van a világon, ki a FÖLDES-féle **MARGIT-CRÉME**

arckenőcsöt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemcsak az arc, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Az összes szépítőszerek között a

Földes-féle Margit-Crém:

örvepd a legnagyobb keletkezésnek, mert teljesen ártalmatlan és zsírtalan.

Nagy tégely 2, kesi 1 korona, minden gyógyszertárban és drogeriában. **Kiváló toilt-cikkek:** Margit-hőlgypor (3 színben) 120 kor. Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona. Margit-arcviz 1 korona.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok.

Készíti és postán küldi Földes Kelemen gyógyszer. Árad.

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Murakózy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Baróc Zsigmond H-Bérményben Ersey Gábor gyógyszertárakban.

Szép, fiatal, művelt, foglalkozással bíró urileányai érdeknélküli ismeretséget óhajtók kötni. Független hölgyek leveleit „Orán 26” jellegére kérek.

Idősebb, gazdag urinevel megismerkednék „Diszkrecio 26.” jellegre a kiadóba.

Nincs többé fejfájás, reuma, csúsz, köszvény, isiász, kolera és más ragályos fertőzés,

Mert van „BOROLIN”

Borolincukorka, Borolinsó és Borolinszappan. A Dr. Borovszky-féle BOROLIN-K az ára kimerítő használati utasítással üvegenként 50 fill., a Borolincukorkának 40 fillér, a Borolin sónak 2 kor., a Borolin háziszappanának darabonként 30 fill. és a pipereszappannak 80 fillér.

Kapható városunkban a következő czégekknél: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ, gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS kereskedő uraknál, Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerésztárában. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Folyó évi november hó 1-től

Papír-, Iró- és

Rajzszerkereskedésemet

a fényképezési szaküzlettel

a „Takarék- és Hitelintézet”

Piac—Csapó-utca sarkán levő palotájába (Piacz-u. 12.)

helyezem át.

Tisztelettel **HOROVITZ ZSIGMOND**

TELEFON 330.

Költözködés miatt leszállított árak!

